

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair Kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/242)

T. C.

Başbakanlık

25. VIII. 1947

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/895, 6/242R

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 31. VII. 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

G e r e k ç e

Son zamanlarda memleketimizde, (Şehirleri güzelleştirme), (İmar ve kültür sevenler), (Kültür ve kalkınma), (Bayındırığa yardım), (Fakirleri koruma ve okutma) gibi adlar altında genel veya mahallî ihtiyaçları karşılamak amacıyla birtakım hayır dernekleri kurulmaktadır.

Teşekkülleri tamamen hayri ve içtimai maksatlara dayanan bu dernek ve kurumlara yapılan bağışlarla Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Yardım Sevenler, Veremle Mücadele dernekleri ve sair hayır müesseseleri tarafından felâketzede ve muhtaçlara yapılan yardımlar ve nihayet resmî ve özel daire ve müesseseler memur ve müstahdemleri tarafından aralarında kurulan (Biriktirme ve Yardımlaşma) sandıkları ile bilûmum emeklilik sandıklarınca, statüleri gereğince, ölen üyelerinin, beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılan nakdi ölüm yardımları; ivasız birer intikal mahiyetinde olmaları bakımından, halen Veraset ve İntikal Vergisine tâbi tutulmaktadırlar.

Yukarıda sayılan yardım ve bağışların kâffesi, tamamen hayrî ve içtimai maksatlara dayanmakta olduğundan bunların Veraset ve İntikal Vergisinden istisnasını ve evvelce tarhedilmiş olupta henüz tahsil edilmemiş olan vergilerin terkinini sağlamak maksadiyle ilişik Kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/242

Karar No. 13

19. I. 1948

Yüksek Başkanlığa

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra ilâvesine dair kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanlığı temsilcileri huzuriyle incelendi.

Hayri ve içtimai maksatlarla kurulan dernek ve kurumlara yapılan bağışlarla Kızılay, Çocuk Esirgeme, Veremle mücadele gibi hayır müesseseleri tarafından muhtaçlara ve felâketzedelere yapılan yardımların Veraset ve İntikal Vergisinden siyanen muafiyetini sağlamayı istihdaf eden tasarının müzakereye şayan olduğu kabul edilerek maddelere geçilmiştir.

Filhakika memleketimizde şehirleri güzelleştiren, imar ve kültür sevenler, kültür ve kalkınma, Bayındırlığa yardım, fakirlere yardım ve okutma gibi türlü adlar altında kurulmuş 40 - 50 dernek olduğu ve bunlardan bâzılarına vergi tarh ve bir kısmına Veraset ve İntikal Vergisinin muafiyete mütaallik umumi hükümlerinden çıkarılan mâna ile vergi tarh edilmediği Maliye Bakanlığı temsilcilerinin izahlarından anlaşıl-mış, tatbikatın vahdetini temin için bir hüküm sevkine zaruret hâsıl olduğu anlaşıl-mıştır.

Şehirleri güzelleştirme ve imar namları altında iane ve teberrua zorlamalar olduğu işitilmekte bulunması hasebiyle işbu tesisin bu nevi zorlamalara yol açacağı endişeleri ileri sürül-müş ise de tasarı rızai yardımları istihdaf ettiği ve zorlama suretiyle hak ve vazifenin suiistimâli kanunların ceza tehdidi ile menedilmiş bulunduğu mülâhazasıyla vârit görülmüyerek birinci madde çoğunlukla aynen kabul edilmiştir.

İkinci maddenin müzakeresinde muhtaç ve felâketzedelere ferdî yardımlarında tüzel kişiliği haiz müessese ve kurumlar yardımı gibi vergiden istisnası muvafık olacağı hakkındaki teklif vergi kaçakçılığına yol açacağı ve istisnânın nakdi yardımlara değil gayrimenkul bağışlara da teşmîli hakkındaki teklif muafiyete mütaallik kanun hükmünün kabul ettiği prensipe uymıyacağı mülâhazalarıyla kabul edilme-miş (nakdi) tâbirinin aynı yardımları istisna-

nın şümulü dışında bırakabileceği düşünülerek (menkul) tâbiriyle ifadesi muvafık görülmüş-tür.

Yardım sandıklarının statüleri gereğince üyelerinden ölenlerin beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılan yardımların vergiye tâbi tutulması hiç değilse bir âzami had tâyini hakkındaki teklif de çoğunlukla reddolunmuş ve madde yukarda arzolunan tadil ile aynen kabul olunmuştur.

Geçici madde, tatbikatta vahdet temini için konulmuş bir hüküm olmakla yerinde görülmüş ve aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince İçişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ad. Ko. Bşk.

Bu rapor sözcüsü

Kayseri

Kayseri

R. Özsoy

Tüzel kişiliği haiz olan ve olmıyan yardım sandıklarının üyelerinden ölenlerin beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılacak yardım dâhili bir sigorta mahiyetinde bulunması ve bazan mühim meblâğların vâris olmıyanlara da intikalini icap ettireceği oihetle muhalifim.

S. A. Feyzioğlu

Kâtip

Manisa

Ankara

K. Coşkunoğlu

Sözcünün muhalefet şerhine katılıyorum.

E. Halim Ergun

Antalya

Balıkesir

Bursa

N. Aksoy

O. N. Burcu

A. Konuk

Denizli

Erzincan

İsparta

N. Küçük

A. Fırat

R. Güllü

İstanbul

İzmir

Kastamonu

M. H. Gelenbeğ

E. Oran

Dr. F. Ecevit

Kırşehir

Konya

Manisa

S. Kurutluoğlu

H. Karagülle

F. Uslu

Rize

Muğla

Dr. S. A. Dilemre

N. Ösön

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 1/242
Karar No. 22

2 . VI . 1948

Yüksek Başkanlığa

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine 2 fıkra eklenmesine dair 31 . VII . 1947 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyle Büyük Meclise sunulan kanun tasarısı ile gerekçesi ve Adalet Komisyonu raporu İçişleri Komisyonunda incelendi.

Adalet Komisyonu raporunda bildirilen tafsilâta göre mezkûr Komisyonun tasarıya verdiği şekil oy birliğiyle uygun görülmüştür.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna verilme üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Kars
C. Uybadın	A. Tüsun	A. Eyidoğan
Kâtip		
Kocaeli	Antalya	Balıkesir
C. Aksu	R. Kaplan	F. Tiritioğlu
Bolu	Çorum	Kayseri
I. Yalçın	S. Karafakıoğlu	F. Apaydın
Muş	Siird	Tokad
H. Onaran	L. Yavuz	G. Pekel
	Yozgad	
	I. Olgun	

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No : 1/242
Karar No : 13

10 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bakanlar Kurulunun 31 . VII . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilen ikinci maddesine iki fıkra eklenmesi hakkındaki Kanun tasarısı Adalet ve İçişleri Komisyonlarının raporları ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığı temsilcilerinin huzuru ile okunup incelendi.

Adalet Komisyonu raporunda gösterilen mucip sebepler Komisyonumuzca da uygun görüldü-

ğünden, adı geçen komisyon tarafından hazırlanmış olan metin aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilme üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip
Gümüşane	Samsun	Kastamonu
H. F. Ataç	R. Işıtan	A. Toközli
Afyon Karahisar		Kastamonu
A. Veziroğlu		H. Çelen
Malatya	Malatya	Tokad
E. Doğan	Dr. H. Fırat	C. Kovalı

Bütçe Komisyonu rapora

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/242

Karar No. 114

8 . IV . 1949

Yüksek Başkanlığa

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında Başbakanlığın 25 . VIII . 1947 tarihli ve 6/2428 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Adalet, İçişleri ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza verilmekle Maliye Bakanlığının yetkili temsilcisi hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Tamamiyle hayır ve sosyal yardım yapmak maksadiyle kurulan derneklere ve bu derneklerin maksatları içinde ve tüzükleri gereğince diğer şahıslara yapacakları menkul mal bağışlarının ve keza Kızılay ve Çocuk Esirgeme kurumu gibi tüzel kişiliği haiz kurumlarla, resmî ve özel daire ve müesseselerin memurları tarafından kurulan biriktirme ve yardımlaşma sandıklarının ve emeklilik sandıklarının ölen üyelerinin beyannamelerinde gösterdikleri kimselelere statüleri gereğince yapılacak para ve menkul mal yardımlarını, hiçbir ivazla karşılığı olmaksızın tamamiyle hayır veya sosyal yardım maksadiyle, yapıldığı düşünülerek Hükümetçe bunların Veraset ve İntikal Vergisinden muafliklarının teminini sağlamak üzere bu tasarının hazırlandığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Adalet, İçişleri ve Maliye Komisyonlarıncada esasa müessir olmayan bazı değişiklikler yapılmak suretiyle aynen kabul edilen ve esas itibariyle mühim bir malî portesi olmadığı anlaşılan tasarı Komisyonumuzca da kabule değer görülmüştür.

Ancak, görüşme sırasında yine hayır müesseselerince Cemi İnanat Tüzüğü gereğince tertip ve keşide edilen piyangolarda kazanılan menkul ikramiyelerin veraset ve intikal vergilerinin tarh ve takibi, bunların ekserisinin birkaç yüz liralık ikramiyeler teşkil etmesi itibariyle, büyük güçlükleri mucip olduğu, diğer taraftan Millî Piyango

İdaresince tertip edilen piyangolarda kazananların 3670 sayılı Kanun gereğince her türlü vergi ve resimden muaf tutuldukları da göz önünde tutularak adı geçen tüzüğe göre keşide edilen piyangolarda kazananlardan 1 000 liraya kadar (bin lira dâhil) olanlarının bu vergiden muaf tutulması ve;

Bankalarca küçük tasarruf hesapları ve kumbara sahipleri arasında tertip edilen piyangolarda kazanılan ve miktar ve bedeli 1 000 lirayı geçmeyen (bin lira dâhil) para ve eşya ikramiyelerinin de aynı maksatla bu muaflikten faydalanmalarının, kanunun uygulanmasını kolaylaştırmak, gerek halkı tazyikten ve gerekse Maliye teşkilâtını takip ve tahsil gider ve külfetine uymıyacak bir meşgaleden kurtarmak bakımından uygun olacağı ve bu maksatla bu tasarıya daha iki fıkranın eklenmesi hakkında yapılan teklif Hükümetle mutabık kalmarak Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve tasarıya bunları temin eden iki fıkra daha eklenmiştir.

Bu mâruzatımız dâhilinde yeniden hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mardin	Ankara	Ankara
R. Erten	M. Eriş	F. Öymen
Ankara	Ankara	Ankara
N. C. Akkerman	C. Gölet	Dr. A. H. Selgöl
Aydın	Diyarbakır	Diyarbakır
Gl. R. Alpman	C. Ekin	Ş. Ulus
Edirne	Eskişehir	İsparta
M. N. Gündüzalp	A. Oğuz	K. Turan
İstanbul	Kastamonu	Kastamonu
Dr. A. Advar	M. Akalın	T. Coşkan
Konya	Malatya	Niğde
M. A. Binal	M. S. Eti	R. Gürsoy
	Rize	
	T. B. Balta	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 3 Nisan 1926 tarihli ve 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine aşağıdaki 11 ve 12 numaralı fıkralar eklenmiştir.

11) Şehir, kasaba ve köyleri kalkındırma, güzelleştirme, imar ve kültürsevenler, kültür ve kalkınma, bayındırlığa yardım, fakirleri koruma ve okutma gibi adlar altında hayri ve içtimai maksatlarla kurulan derneklere ve bunlardan maksatları dâhilinde tüzükleri gereğince diğer şahıslara bağışlanan bilmum menkul mallar,

12) Tüzel kişiliği haiz müessese ve kurumlar tarafından felâketzedelere, muhtaçlara ve yardım sandıklarınca statüleri gereğince üyelerinden ölenlerin beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılan nakdî yardımlar,

GEÇİCİ MADDE — Yukarda zikredilen intikaller sebebiyle tarhedilmiş olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil edilmemiş olan vergiler terkin olunur. Tahsil edilenler geri verilmez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Adalet, İçişleri, Maliye ve Dışişleri Bakanları yürütür.

Başbakan
R. Peker

Devlet Bakanı
M. A. Renda

Millî Savunma Bakanı
C. C. Teydemir

Devlet Bakanı
Başb. Yardımcısı
M. Ökmen

Adalet Bakanı

İçişleri Bakanı
Ş. Sökmensüer

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 3 Nisan 1926 tarihli ve 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan ikinci maddesine aşağıdaki 11 ve 12 numaralı fıkralar eklenmiştir :

11. Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

12. Tüzel kişiliği haiz müessese ve kurumlar tarafından felâketzedelere, muhtaçlara ve yardım sandıklarınca statüleri gereğince üyelerinden ölenlerin beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılan menkul yardımlar.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 2 nci maddesine dört fıkra eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 3 . IV . 1926 tarihli ve 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan ikinci maddesine aşağıda yazılı 11, 12, 13 ve 14 ncü fıkralar eklenmiştir.

11. Şehir, kasaba ve köyleri kalkındırma, güzelleştirme, imar ve kültürseverler, kültür ve kalkınma, bayındırlığa yardım, fakirleri koruma ve okutma gibi adlar altında hayır maksadıyla veya sosyal maksatlarla kurulan derneklere ve bunlardan maksatları içinde tüzükleri gereğince diğer şahıslara bağışlanan bütüm menkul mallar;

12. Tüzel kişiliği haiz müesseseler, kurumlar ve dernekler tarafından felâkete uğriyanlara, muhtaçlara ve yardım sandıklarınca statüleri gereğince üyelerinden ölenlerin beyannamelerinde gösterdikleri kimselere yapılan para ve bütüm menkul mal yardımları;

13. 23 . II . 1331 tarihli Cemi ianat Tüzüğü gereğince tertip ve keşidesine izin verilen eşya piyangolarında kazanılan ve değeri 1 000 (bin dâhil) lirayı geçmiyen menkul ikramiyeler;

14. Bankalaraca, küçük tasarruf hesapları ve kumbara sahipleri arasında, tertip ve keşide olunan piyangolardan kazanılan ve miktar ve bedeli 1 000 (bin dâhil) lirayı geçmiyen para ve eşya ikramiyeleri.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Mü.

Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedaye</i>
Ekonomi ve Adalet Ba. V. <i>T. B. Balta</i>	Sa. So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. İrmak</i>	